

BIN-NORMEN

BELGISCH INSTITUUT VOOR NORMALISATIE

Enkele van de belangrijkste normen uit de "Norm NBN Z 01-002" worden hier vermeld. De meest ingrijpende laatste wijzigingen zijn wellicht de aanpassingen in de schrijfwijze van telefoonnummers, de invoering van de euro met decimalen en het terugbrengen van de voorheen geldende "twee spaties na", tot slechts één spatie na het leesteken op het einde van een zin. De toch belangrijke spatiëringregels zijn uitgebreid en met voorbeelden opgenomen (ik zorgde er voor dat u pagina 5 apart kunt afdrucken).

De volledige **BIN-normen** kan je raadplegen en/of aankopen ...

- **Belgisch Instituut voor Normalisatie**
Brabançonnelaan 29
1040 BRUSSEL
Tel. 02 738 01 11 - info@bin.be

- **LICAP cvba**
Guimardstraat 1
1040 BRUSSEL
Tel. 02 509 96 72 - info@licap.be

SPATIE

▲ = het ▲ gebruikte▲ symbool ▲ om▲ een ▲ spatie ▲ aan▲ te ▲ duiden

BANKREKENINGNUMMER

- nationaal zonder spaties, met een liggend streepje
123-1234567-12
- internationaal volgens het **IBAN** (international bank account number) en de **BIC** (bank identifier code) - aan te vragen bij uw bank
de ISO landcode (BE voor België), controlegetal van 2 cijfers, nationaal rekeningnummer in groepen van 4 cijfers, voorafgegaan door het letterwoord IBAN - bv. 123-1234567-12 wordt dan ...
IBAN▲ BE62▲ 1231▲ 2345▲ 6712

BRIEFADRESSEN

- standaard zijn zeven regels beschikbaar - tussen deze regels komt geen witruimte, ze bevatten geen komma's of andere leestekens
- regel 1 ----- specifieke vermelding
 - regel 2 ----- geadresseerde
 - regel 3 ----- functie en/of afdeling
 - regel 4 ----- firma of organisatie
 - regel 5 ----- straat en nummer of postbusnummer
 - regel 6 ----- postcode en gemeente
 - regel 7 ----- land

E-mailadressen

Je schrijft ze zoals ze meegedeeld werden door de geadresseerde. Als je zelf je e-mailadres mag kiezen, neem je bij voorkeur de combinatie van je **voornaam(punt)achternaam@domeinnaam**. Bijzondere tekens mag je niet gebruiken: spaties, accenten, umlaut, tilde, diakritische tekens of weglatingstekens.

BRIEFMARGES

Alle tekst begint tegen de linkerkantlijn. De tekst mag links uitgelijnd of uitgevuld zijn.

	voorkeurmarges (aanbevolen)	minimaal
- links	33 mm	20 mm
- rechts	20 mm	10 mm
- boven	20 mm	13 mm
- onder	20 mm	5 mm

BRIEVEN OPMAKEN

- onderwerp
Het onderwerp mag benadrukt worden: cursief, vet of onderstreept. Je mag geen ander lettertype gebruiken of een andere lettergrootte. De woorden "onderwerp" of "betreft" gebruik je niet. Na het onderwerp komen twee witregels. Er is een hoofdletter aan het begin maar geen punt op het einde.
- aanspreking
De aanspreking komt onder het onderwerp en begint met een hoofdletter. Na de aanspreking komt geen leesteken. Er volgt één witregel.
- briefgesprek
Elke alinea begint bij de linkerkantlijn. Er is één witregel. Zwevende regels onderaan of bovenaan moet je vermijden, zo ook titels onderaan op een pagina. In het vakjargon zijn dit de "hoeren" en "hoerenjongens", of de computertermen "weduwen" en "wezen".
- slotformule
Na de slotformule geen leesteken plaatsen. De slotformule mag ook nooit alleen op een vervolgpagina staan.
- handtekening
Voldoende witregels (bv. zes) gebruiken voor de handtekeningen. Indien meerdere personen tekenen, staat de handtekening van de belangrijkste persoon altijd rechts (bv. bij de secretaris en de burgemeester).
Onder de handtekening komt de voornaam (voluit) en naam van de persoon die ondertekent. Onder de naam mag de functie vermeld worden, maar die begint met een hoofdletter. Alles is zonder leestekens (bv. een komma of een punt) op het einde.
Indien de voornaam zowel mannelijk als vrouwelijk is (bv. Chris, Dominique, Jo) en dus aanleiding kan geven tot verwarring, mag je *Mevrouw of De heer* vóór de naam toevoegen
- bijlagen
Mag vermeld worden bij de opsomming van "kenmerken" bovenaan. Zoniet worden de bijlagen vermeld ofwel na twee regels witruimte links onder de naam, ofwel rechts naast de naam van de ondertekenaar(s). Je gebruikt de woorden "Bijlage" of "Bijlagen", gevolgd door een dubbelpunt en het aantal bijlagen en/of de titel(s) van die bijlagen.
- kopij
Als een kopij gezonden wordt naar derden, hanteer je dezelfde werkwijze als voor de bijlagen, met gebruik van het woord "Kopie". Als er ook bijlagen zijn komt de vermelding Kopie onder de Bijlagen.
- regelafstand
Bij voorkeur altijd de enkele regelafstand gebruiken. In teksten met schrifttekens boven of onder de basislijn mag je een grotere regelafstand gebruiken (bv. H₂SO₄ of m²). Ook wanneer het de bedoeling is dat de lezer aantekeningen tussen de regels maakt, gebruik je een grotere regelafstand.

DATUM

- basisvorm
2002-03-25 (het jaartal steeds in vier cijfers)
- in lopende tekst
De vergadering van 25 maart 2002 kan niet doorgaan.
- datatransmissie
20020325

DECIMAALTEKEN

altijd de komma, zonder spatie binnen het getal
in een opsomming best de puntkomma gebruiken om de getallen van elkaar te scheiden, want de komma wordt soms al *wiskundig* gebruikt

99,50 euro
37,75 m
0,005 kg
5; ▲ 5,35; ▲ 9; ▲ 12▲ en ▲ 3,14

GETALLEN GROEPEREN

in groepen van drie vanaf het decimaalteken (komma)
scheidingsteken is een **vaste spatie**
bij *wiskundige* benadering van cijfers en getallen mag men geen spatie gebruiken, omdat die spatie geen wiskundige berekeningen toelaat, bv. in rekenbladen (spreadsheet) of in tabellen met formules in tekstverwerking

1 250 199,00 EUR 1▲ 250▲ 199,00
33 925 inwoners
3, 141 592 653 589 793 238 4

GETALLEN IN TABELLEN OF KOLOMMEN

het laatste cijfer van elke cijfergroep of het kommateken dient als uitlijningspositie - decimalen en breukstrepen staan altijd onder elkaar

- voorbeelden	factuurnummer	datum	EUR
	ZB/1259/01	2002-03-27	1 340,50
	19257/01	2002-03-28	95,99
	545/02	2002-03-29	12 000,00
	546/02	2002-04-01	16,25

HUISNUMMERS

- adres	Kloosterstraat ▲ 14 Veldstraat ▲ 21-23 Kappellestraat ▲ 23▲ b Bruggestraat ▲ 57▲ bus ▲ 9
- postbus	Postbus ▲ 9654 PB▲ 9654

KENMERKEN

telkens links uitgelijnd, onder de omschrijving
het woord "datum" mag je vervangen door de plaatsnaam van je gemeente
indien die niet in het briefhoofd voorkomt

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk
2002-02-10	mfw-2203/12	mvv-0725/02
	(indien meerdere kenmerken, een blanco regel ertussen laten)	
contactpersoon	dienstnummer	datum
Mevr. S. Van de Velde	09 325 01 23	2002-03-25

LANDEN - ISO-CODE

AL	Albanië	MC	Monaco
AD	Andorra	MD	Moldavië
BE	België	NL	Nederland
BA	Bosnië-Herzegovina	NO	Noorwegen
BG	Bulgarije	UA	Oekraïne
DK	Denemarken	AT	Oostenrijk
DE	Duitsland	PL	Polen
EE	Estland	PT	Portugal
FI	Finland	RO	Roemenië
FR	Frankrijk	RU	Rusland
GR	Griekenland	SM	San Marino
HU	Hongarije	SI	Slovenië
IE	Ierland	SK	Slowakije
IS	IJsland	ES	Spanje
IT	Italië	CZ	Tsjechië
YU	Joegoslavië	TR	Turkije
HR	Kroatië	VA	Vaticaanstad
LV	Letland	GB	Verenigd Koninkrijk
LI	Liechtenstein	BY	Wit-Rusland
LT	Litouwen	SE	Zweden
LU	Luxemburg	CH	Zwitserland
MK	Macedonië		

POSTCODE / GEMEENTE

na de postcode één spatie - de gemeentenaam in hoofdletters in de officiële taal van de gemeente van de geadresseerde
bij buitenlandse (Europa) correspondentie komt eerst de ISO-code van het land (de twee letters) en een liggend streepje

8000▲ BRUGGE	AT-1030▲ WIEN
4000▲ LIÈGE	FR-75013▲ PARIS

POSTCODE / LAND

de naam van het land in hoofdletters in het Nederlands
AT-1030▲ WIEN
OOSTENRIJK

FR-75013▲ PARIS	FRANKRIJK
-----------------	-----------

SPATIËRINGREGELS

		VÓÓR	NA	VOORBEELD
Woordtekens				
- afkortingspunt (einde)	.	0	1	prof. ▲ dr. ▲ C. ▲ De Simpelaere
- afkortingspunt (tussenin)	.	0	0	a.u.b. v.l.n.r. M.I.C.▲ De Grootte
- apostrof	'	0	0	baby'tje tv's
		0	1	Heb jij Margriet Hermans'▲ telefoonnummer?
		1	0	Ik kan ▲ 's nachts niet slapen.
- beletselteken	...	0	1	Wil daar nu potverd... ▲ eens mee stoppen!
- haakjes	()	0	0	vertegenwoordig(st)er
- liggend streepje	-	0	0	Het feest van de 105-jarigen gaat niet door.
		0	1	in-▲ en uitvoer
		1	0	Is hij buitengegaan of▲ -gevlagen?
Leestekens				
- aanhalingstekens	“ ’	1/0	0/1	Hij zei:▲ "Wees ▲ 'in' ▲ en ga uit."
- beletselteken in zin	...	1	1	Het resultaat was ▲ ... ▲ nog meer belastingen!
- beletselteken einde zin	...	1	1	Zou hij dan toch ▲ ... ▲ Nee, hij deed het niet!
- beletselteken opsomming	...	1	1	Frans, Spaans, Italiaans ▲ ... ▲ zijn Romaanse talen.
- dubbelpunt	:	0	1	De prijzen: ▲ een koelkast, een fiets en een fles wijn.
- gedachtestreepje	-	1	1	Je ziet▲ -▲ afhankelijk van het merk ▲ -▲ drie of vier verschillende types van uitvoering.
- haakjes	() []	1/0	0/1	De kosten ▲ (25 %)▲ moeten omlaag!
- komma	,	0	1	België,▲ als klein landje, ▲ kan toch heel wat bijdragen.
- punt einde zin	.	0	1	Hij kwam niet naar huis.▲ Zij ging hem dan maar halen.
- puntkomma	;	0	1	De oplossing: acht; ▲ tien; ▲ twaalf en veertien.
- uitroepetekens	!	0	1	Nooit opgeven! ▲ Schrijf het altijd correct!
- vraagteken	?	0	1	Is dit nu zo moeilijk? ▲ Het lukt je wel!
Wiskundig-wetenschappelijk				
- decimale komma	,	0	0	de groei zal slechts 15,7 % bedragen
- diameterteken	∅	1	1	daar moet een buis van ▲ ∅▲ 50 cm komen
- dubbelpunt tijd	:	0	0	het is nu precies 14:15 uur
- graadteken	°	0	1	een bocht van 90° ▲ na zes biertjes van 12° ▲ is moeilijk
	°	0	0	8°53'34"
- mintekens (negatief)	-	1	0	het vroom vannacht tot▲ -15°
- minuuttekens	'	0	1	die planeten staan op 8' ▲ van elkaar
- plustekens (positief)	+	1	0	op een zomerdag kan het wel ▲ +30° warm worden
- procenttekens (ook promille)	%	1	1	de werkloosheid bedraagt 14 ▲ %▲ van de bevolking
- punt (tijd)	.	0	0	de voorstelling begint om 20.30 uur
- relationele operatoren zoals < > >= <=	<	1	1	15▲ >▲ 12
- rekenkundige operatoren zoals = + - x :	+	1	1	14▲ +▲ 6▲ =▲ (8▲ x▲ 2)▲ +▲ 4
- secondetekens	"	0	1	een verrekening van 15" is onaanvaardbaar
- temperatuur (wetensch.)	°	1	0	een gemiddelde temperatuur van 23▲ °C in juli
- temperatuur (informeel)	°	0	1	op een zomerdag kan het wel 30° ▲ warm worden

Andere tekens

- ampersand	&	1	1	Firma Vanderstraeten & Co
- geboorteteken	°	1	0	Wolfgang Amadeus Mozart°1756
- overlijdensteken	†	1	0	Wolfgang Amadeus Mozart†1791
- liggend streepje	-	0	0	Veldstraat 22-24
- muntcodes	€	1	1	Prijs €75,99
- paragraafteken	§	1	1	art. 128 §2 van de gemeentewet
- streepje	-	1	1	openingsuren: 14-17 uur
- voet- of eindnoten	¹	0	1	de lijst van Robinson ¹ wordt bijgewerkt door ...

Combinaties

- de regels van **openende haakjes** en **aanhalingstekens** hebben steeds voorrang
- bij andere combinaties pas je de regels van het **tweede** teken toe (bv. de komma na "in")
Wolfgang Amadeus Mozart (°1756-†1791)
Hij zei: 'Wees "in", ga uit.'

TELEFOONNUMMERS

- nationaal	zonenummer (bv. 09) of prefix (bv. 0800) en het abonneenummer het woordje (afkorting) tel. is met een punt, fax en gsm is zonder punt tel. 09 325 75 00 09 325 75 00 tel. 053 58 23 17 053 58 23 17 fax 02 456 65 43 02 456 65 43 fax 050 78 05 38 050 78 05 38 gsm 0478 25 98 76 0478 25 98 76
- internationaal	het plusteken (wat staat voor het toegangsnummer voor internationale ver- bindingen, bv. 00 in België), landnummer, zonenummer met weglating van de "0" (bv. 9), abonneenummer tel. + 32 9 325 75 00 + 32 9 325 75 00 tel. + 32 50 78 05 35 + 32 53 78 05 35 fax + 32 2 412 87 65 + 32 2 412 87 65
- afwijkingen	om mnemotechnische redenen mag je de cijfers van het abonneenummer soms anders groeperen, het ziet of het leest dan "plezanter" 078 555 333 0900 900 99 09 3 765 765

TIJD

- gewoon	16 uur 20.15 uur 17 u. 19.45 u. 19:30
- wetenschappelijk	13 h 45 min 45 s 13:45:30

VALUTA

- met valutacode 925 EUR
 199,95 EUR
 25 USD

- in doorlopende tekst Kan jij wel 9 125 euro betalen?
 Dit gerecht kost 12,95 euro.
 Hoeveel euro's wil je tegen dollars uitwisselen?

- met het symbool € 99,95
 \$ 25

XTRA - ENKELE LANDEN

LAND	MUNT	ISO-CODE
- Australië	dollar	AUD
- Canada	dollar	CAD
- Japan	yen	JPY
- Nieuw-Zeeland	dollar	NZD
- Singapore	dollar	SGD
- Thailand	baht	THB
- Verenigde Staten (USA)	dollar	USD
- Zuid-Afrika	rand	ZAR